

Karış karış Anadolu

■ 1927 yılında Berlin'de dünyaya gelen Eickhoff, 1951 yılında Türkiye'ye yaptığı ilk ziyareti şöyle anlatıyor: "Beni diğer meslektaşlarımdan ayıran unsur, görev başlamadan çok daha öncesinde Türkiye'yi tanımış olmam. Savaşın ardından genç yaşlarda burs alarak Amerika'da üniversite eğitimi tamamlama imkanı buldum. Bir gün Beyrut'a davet edildiğimde, dönüşte karayolunu tercih ettim. Bu şekilde hayatımda ilk kez Türkiye'yi görüp, tanıdım. Bu beni oldukça etkiledi. Çünkü Amerika'daki eğitimim süresince Orta Doğu hakkında epey bir bilgi edinmiş ve hatta ders vermişim. Bölgenin tarihsel geçmişi ne çok aşına olmama rağmen, Arap ülkelerine kıyasla çok daha modern Türkiye'yi, yaşayarak tanıdım. O zamanlar İstanbul'un daha bir milyon nüfusu vardı. Ülkeyi bir ucundan diğerine kadar dolaştım ve Türkiye'yi bölgedeki tanıdığım ve zamanında epey gelişmiş olarak bilinen Lübnan'dan çok daha farklı bir ülke olarak yaşadım."

Tarihçi bir diplomat gözüyle Türkiye

■ EKKEHARD Eickhoff, diplomat özelliğinin yanı sıra tamamlanmış bir tarihçi. 1973 yılında Stuttgart Üniversitesi'nde Orta ve Yeni Çağ Tarihi üzerine doçent unvanı alan Eickhoff, ayrıca Akdeniz Havzası ve Güneydoğu Avrupa tarihi, bunun yanı sıra Almanya ve Merkez Avrupa'ya etkisini konu alan birçok kitabına da imza attı. Özellikle Avrupa'nın İslamiyet ile ilişkilerini ele alan "Venedik, Viyana ve Osmanlı" adlı eseri, tarih çevrelerinde büyük yankı uyandırdı.

Dr. Ekkehard Eickhoff

Türkiye sürekli gelişen bir ülke

■ GÜNÜMÜZ Türkiye'si'ni nasıl görüyorsunuz?

Türkiye günümüzde de bölgedeki İran ve Arap ülkelerinden çok farklı. Mühafazakar Müslüman bir ülke olmasına rağmen, Türkler modern bir halk ve büyük bir ilerleme kaydediyorlar. Günümüzdeki Mısır ve Tunus'a bakılacak olursa, buralarda devrim yaşansa dahi sorunları çözülebilir gibi değil. 80 milyon kişi işsiz. Türkiye'nin sorunları ise çözülemez olmamakla birlikte, ülkenin gelişiyor olması da farkı olduğunu gösteriyor. Ekonomik gelişmeler, orta sınıfın oluştuğu denge ve demokratik bir hükümetin

oluşu sevindirici. Ancak Hıristiyan azınlıklar konusunda hala yapılması gereken çok şey var. Türkiye'de oturmuş ve sağlam bir demokrasi söz konusu. Çalışmaları süren anayasa değişikliği ise üzerinde dikkatle durulması gereken bir konu. Burada özellikle ülkenin laik yapısını korumalı. Ancak askeri müdahalenin bir ürünü olan 301. madde gibi uygulamalar anayasada yabancı cisim gibi duruyor. Türkiye-Almanya ilişkilerine gelince; şu an vize konusunda yaşanan sorunlar, Türkiye'nin ekonomik gelişimi sayesinde zamanla kaybolacaktır. Sonuçta Türkiye el açmak zorunda kalan bir ülke değil.

Türk gençleri, Almanya için gelecek vaat ediyor

■ BORA ZERGER / BONN

TÜRKLERİN Almanya'ya göçünü nasıl yaşıyoruz? Türk işçilerinin Almanya'ya gelişlerinin en yoğun yıllarında

Ankara'da Kültür Ataşesi olarak görev yaptım. O dönemde iki dilde eğitim veren birçok işe açılmıştı. Gazi Eğitim Enstitüsü'nde Alman öğretmenler bulunuyordu. Aynı dönemde birçok öğrenci de burs alarak Almanya'ya gitti. Ancak bu öğrencilerin eğitimlerinin ardından Türkiye'ye dönerek, ülkelerinin inşaatçılığı ve gelişmesine katkı sağlamaları arzulanmıştı. Diğer tarafta ise Almanya'daki iş gücü gereksinimi ortaya çıkmıştı. Anadolu'dan birçok insan Almanya'ya çalışmaya gelmişti. Dönemin "Biz işçi çağdık, ancak insanlar geldi" sözleri bir bakıma göç yaşandığının göstergesi. Türkler birkaç yıl çalışıp geriye dönmek yerine, ailelerini de yanlarına alarak buraya yerleştiler. İlk başlarda çok olumlu bir gelişme olarak görülen "insanlar" olgusunun beraberinde getirdiği sorunlar, bugünküler kadar olmasa da, ortadaydı. Ancak siyaset ve toplum bunu uzun süre görmesden geldi. İnsanlar birçok zorluk çetse de büyük umutları vardı ve durumlarının iyi olduğunu yazıyorlardı. Bunda onları kuraklayan sendikaların da payı vardı. İş güvenliği bulunduğu için işten atılma gibi bir korkuları yoktu.

■ Türkiye'yi nasıl tanıdınız?

Türkiye'ye 1961'de Antalya üzerinden giriş yaptım. Trenle seyahat ettiğim için bir sonraki durağım Ankara oldu. Devamında İstanbul'a geldim ve ilk ziyaretimde İstanbul'a hayran kaldım. O zamanlar her şey daha yerli yerindeydi. Bu çok kültürlü metropolü tanıdığım meraklımdan dolayı o muhteşem tarihi yapıları ve insanları ile tanıdım. Ayasofya'nın hemen karşısındaki YMCA'nın yurdunda kaldım ve birçok Türk üniversite öğrencisi ile sohbet ettim ve tanıştım. Herşey İngilizce veya Fransızca konuşan, çok aydın ve ileri görüşlü insanlardı. Tanıdığım bu nesil, Atatürk'ün ilkeleri doğrultusunda Avrupa'ya yönelmişti. Yıllar boyunca hem görevim gereği hem de Türk dostluğum sayesinde bilgimi ve özellikle Türkiye'yi yakından takip ettim. Ve söylemem gerek ki, Türk dostları hep vefaklıydı.

■ Meslek hayatınızda Türkiye'nin yerine?

Görevim çerçevesinde Kahire ve Bern'de çalıştım. Büyükelçi olarak Güney Afrika ve İrlanda gibi hem etnik hem de kültürel açıdan çok farklı bölgelerde bulunduğum ve uzun bir

Türkiye ve Türklerle uzun yıllara dayalı dostluk bağları bulunan eski Ankara Büyükelçisi Dr. Ekkehard Eickhoff, ilk kez öğrencilik döneminde tanıştığı Türkiye'nin büyük bir hayran. Türkiye'den Almanya'ya iş gücü göçünün en yoğun olduğu dönemlerde Ankara'da Kültür Ataşesi olarak bulunan Eickhoff, 50 yıllık işgücü göçünün de canlı bir tanığı.

dönem merkezli Viyana'daki Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'ndaki (AGIT) Alman delegasyonunu yön ettim. Ancak dönemin Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher bana AGIT sonrası da nerede görev almak istediğimi sorduğunda, ilk cevabım Türkiye oldu. 1953'te Dışişleri Bakanlığı'nda işe başladığımda yine ilk görev almak istediğim ülke Türkiye olmuştum. Nibekin (66-7) arasında Kültür Ataşesi olarak Ankara'da görev aldım. Devamında ise 88-92 döneminde Ankara Büyükelçiliği'ni yönettim. Bir anlamda Türkiye'nin bu süre zarfındaki tüm çabası ve işlerine şahit oldum. Güncel olarak geldiğimde de yine çok olumlu gelişmeler görüyorum. Almanya'daki Türk gençleri, ilke için çok iyi bir gelecek vaat ediyor. Bu gençlerin iyi bir eğitim alarak topluma faydalı bireyler olmalarını sağlamalıyız.

Gelecekte umutluym

■ Tartışmaları nasıl yorumluyorsunuz?

Almanya'da bir dönem de Türk-Alman Dostluk Derneği'nin başkanlığı yaptım. Bu şekilde Türkiye ve Türklerle bağlantıyı devam ettirdim. Gözlemlediğim kadarıyla, ikinci nesilden itibaren gençlerin topluma beşarı ile uyum sağladığını görmek beni sevindiriyor. Burada "uyum" deni bahsediyorum, asimilasyondan değil. Hiç kimsenin göçmenlerden sahip oldukları o denli tarihsel bir kökten vazgeçmesini bekleyemeyiz. Hem niye böyle bir şey talep edilsin ki? Tabii ki gelişim yaşadık ve sosyal olarak olumsuz bir gelişme olduğunda yine yaşanacaktır da. Türklerin Hartz IV'den geçindiği ve Almanya'nın sosyal sistemini sürdürmesini ettiği gibi söylemler doğmaya başlamıyor. İstatistiksel olarak bakıldığında belki Hartz IV olan Türklerin oranı diğer toplumlara kıyasla daha yüksek görülebilir. Ancak toplumsal yaşama katılan ve ülkeye katkı sağlayan birçok Türk de mevcut. Akademik çevremde birçok başarılı Türk ile karşılaşırım. Bu nedenle gelecekte umutluym.